

Ústna verejná komunikácia – REČNÍCKY ŠTÝL

Uveďte komunikačnú sféru rečníckeho štýlu:

.....

.....

Pomenujte komunikantov v rečníckom štýle:

Pomenujte funkcie rečníckeho štýlu. (Akú úlohu má rečnícky štýl?)

.....

.....

Znaky rečníckeho štýlu:

1. VEREJNOSŤ
2. ÚSTNOSŤ/PÍ SOMNOSŤ
-
3. SUGESTÍVNOSŤ
4. ADRESNOSŤ
5. NÁZORNOSŤ

Žánre rečníckeho štýlu

1. AGITAČNÉ (Aká je úloha agitačných žánrov?)
- a. Politická reč
- b. Súdna reč
2. NÁUČNÉ (Aká je úloha náučných žánrov?)
- a. Monologické
 - i. Prednáška
 - ii. Prezentácia
 - iii. Náboženský prejav/kázeň
 - iv. Referát
 - v. Koreferát
- b. Dialogické - situačné
 - i. Diskusný príspevok
 - ii. Polemický príspevok
 - iii. Debatný príspevok
3. PRÍLEŽITOSTNÉ (Aká je úloha príležitostných žánrov?)
- a. Rámcový prejav
- b. Informačný prejav
- c. Slávnostný prejav
- d. Súkromný prejav

REČNÍCKY ŠTÝL = je subjektívno-objektívny štýl, využíva sa v a
komunikačnej sfére. Využíva mnohé kompozičné postupy a figúry, ktoré definovali antickí RÉTORI/REČNÍCI.

ROZLIŠUJEME:

PREJAV – dlhší jazykový prejav s trichotomickou kompozíciou (úvod, jazdro, záver), trvá zvyčajne do 10 minút, nie viac ako 45 minút.

Prečo sa neodporúča, aby bol prejav dlhší ako 10 minút?

PRÍHOVOR – stručný jazykový prejav bez výrazného členenia na úvod, jazdro, záver. Netrvá viac ako 5 minút.

Uved'te, aké rôzne môžu byť príhovory.

PRÍVET – veľmi krátky prejav na uvítanie alebo krátky príhovor. Trvá menej ako 5 minút.

Uved'te príklady na privety.

CIELENÝ ROZHOVOR – INTERVIEW

Uved'te znaky cieleného rozhovoru.

VYUŽITIE SLOHOVÝCH POSTUPOV V REČNÍCKOM ŠTÝLE

Vysvetlite pojem „slohový postup“.

Aké slohové postupy môžeme využívať v komunikácii?

.....

.....

.....

.....

FÁZY TVORENIA KLASICKÉHO REČNÍCKEHO PREJAVU

1. VYHLADÁVANIE – látky a dôkazov, dokumentov, bez správne vybratej témy vzhľadom na príležitosť, poslucháčov, na prostredie, v ktorom zaznie, nebude žiaden rečnícky prejav úspešný.
2. USPORIADANIE TÉMY – kompozícia prejavu: úvod, jadro, záver (oslovenie, jadro problému, poďakovanie a zovšeobecnenie).
3. ŠTYLIZÁCIA – zvolenie spôsobu reči a štýlu prejavu s ohľadom na publikum, prostredie a obsah prejavu, vhodný výber jazykových prostriedkov vzhľadom k udalosti.
4. ZAPAMATÁVANIE – dobrý rečník kratšie prejavy prednesie spamäti, prípadne môže mať oporné body napísané.
5. PREDNES – využitie zvukových prostriedkov reči (dobrá artikulácia, výslovnosť, sila hlasu, funkčné pauzy, vhodné tempo), neverbálnych prostriedkov (výzor, mimika, gestika, postoj...)

Úloha: Podľa fáz vytvorte prejav na zasadnutie obecnej rady. Protestujte napr. proti zavedeniu neekologickej výroby vo vašej obci alebo proti smeru výstavby diaľnice. (Môžete použiť aj vlastné nápady.)

Text si pripravte, dobre si ho načítajte a svoj prejav predneste v triede.